

INTERPELLATION 3/2002 rd

Bättre villkor för barnfamiljerna

Till riksdagen

Familjepolitikens främsta uppgift är att skapa förutsättningar för föräldrarna att bära sitt fosteransvar. En balanserad familjepolitik ger också morgondagens samhälle en solid plattform att stå på.

När regeringen Lipponen i fjol besvarade interpellationen om barnfamiljernas situation, lovade den att senare i ett barnpolitiskt program lägga fram sin policy visavi familjepolitiken.

Det barnpolitiska programmet blev klart i våras. Regeringen presenterade en översikt av familjernas situation men det enda konkreta löftet var ett anslag på 15 miljoner euro för särskilda tjänster till barn som hotas av utslagning. I budgetpropositionen för 2003 finns futtiga 5 miljoner euro kvar av anslaget. I redogörelsen konstaterades att "tyngdpunkten i utvecklingen av inkomstöverföringarna i fortsättningen bör vila på att de tryggar köpkraften". Det enda reella förslaget i fråga om inkomstöverföringarna blev en dryg euros påslag på minimimoderskapsdagpenningen.

Lipponens första regering drog ner på bl.a. barnbidragen, hemvårdsstödet och minimimoderskapsdagpenningen men har inte fått upp dem igen till den tidigare nivån. Tvärtom har barnbidragen och hemvårdsstödet reellt sett minskat, eftersom de inte är indexbundna. Det är i synnerhet enföräldersfamiljer, flerbarnsfamiljer och familjer där båda föräldrarna är arbetslösa som har svårt att klara sig ekonomiskt.

Det enda förslaget regeringen hade att komma med för att göra det lättare att anpassa arbete och familj till varandra var att förlänga pappaledighe-

ten med två veckor. Men då gäller det för mamman att avstå från sin rätt till föräldraledigt för två veckor.

Alla tjänster som avser att hindra barn och unga från att slås ut har försämrats. De barn som behöver mest hjälp drabbas hårdast av att det brister i exempelvis barnskyddet, den kommunala hemservicen, eftermiddagsverksamheten för skolbarn och skolhälsovården.

Att barn och unga mår dåligt är delvis en följd av att värderingarna inte längre är desamma. En del barn och unga ägnar allt mer av sin tid åt att titta på våldsunderhållning, som har ett visst samband med våldsbenäget agerande. Värst utsatta är de barn vars föräldrar inte är kapabla att skydda dem mot influenser som skadar deras utveckling.

Finländska barn lider av att de vuxna inte har tid för dem, men familjepolitiken styrs mer av arbetslivet än av barnens behov. Finland är nästan det enda land i Europa som i skattehänseende inte tillmäter underhållsskyldighet och vårdarbete i hemmet någon betydelse. Som kompensation för skatteavdrag betalas i Finland hemvårdsstöd, men stödet är så futtigt att alla familjer inte har råd med att barnet sköts hemma. Befolkningsförbundets familjebrometer visar att mer än 40 % av föräldrarna till dagisbarn skulle vilja stanna hemma och sköta sina barn om det bara var ekonomiskt möjligt. Enligt en färsk undersökning drömmer finländarna om större familjer än vad de i själva verket kommer att få. Orsaken till skillnaden mellan teori och verklighet uppgavs vara samhällets minimala stöd till barnfamiljer

men också svårigheten att få jobb och familj att gå ihop. I synnerhet familjerna talade för flexibla arbetstider och ett större hemvårdsstöd.

Om familjerna inte klarar av sin fostrarroll, kan inte samhället reparera skadorna, inte ens med pengar. För morgondagens Finland utgör en negligerad familjepolitik ett större hot än statskulden. I och med att barnen blir färre krävs det större satsningar än tidigare på barn och unga. Om familjepolitiken negligeras, förvärras följderna av en snedvriden befolkningsutveckling och ett oskäligt vårdok läggs på folk i arbetsaktiv ålder.

Regeringspartierna talade vid sommarens partikongresser varmt för att barnfamiljerna skulle få det bättre. Sdp föreslog vid sin kongress att barnbidragens realvärde skall tryggas, men någon proposition om saken har inte synts till, trots att regeringen lotsas av en socialdemokrat. Samlingspartiet åter föreslog att hemvårdsstödet skall höjas, men också detta har regeringen tigit ihjäl. Regeringen har inte heller infriat sitt löfte från remissdebatten om den barnpolitiska redogörelsen att 15 miljoner euro skall avsättas i nästa års budget för nödvändiga tjänster till barn som hotas av utslagning.

Enskilda ministrar och inflytelserika personer inom regeringspartierna har upprepade gånger väckt medborgarnas förhoppningar genom att kräva än högre barnbidrag, än ett större hem-

vårdsstöd. I de flesta fall har önskemålen skyfflats direkt över på nästa regering, som statsminister Lipponen helt nyss gjorde då han krävde att barnbidragen skall höjas.

De röster som upphävts i regeringsledet visar att regeringspartierna tillstår att familjepolitiken gått snett. Det oaktat har regeringen inte höjt vare sig barnbidragen eller hemvårdsstödet eller lyft upp minimimoderskapspenningen till samma nivå som arbetslöshetsdagpenningen, trots att höstens budget skulle ha erbjudit ett ypperligt tillfälle till det. Med tanke på den politiska trovärdigheten är det helt oförsvarligt att regeringen, då den sitter vid makten, slussar över lösningar som den själv sitter inne med till följande valperiod. De tomma löftena styrker familjerna i deras uppfattning om en nyckfull familjepolitik.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i grundlagen framställer vi följande interpellation för att besvaras av den ansvariga ministern:

Har regeringen för avsikt att under återstoden av valperioden vidta åtgärder för att kompensera nedskärningarna i stöden till barnfamiljer och förbättra villkoren för barnfamiljerna samt återställa finländarnas tilltro till familjepolitiken?

Helsingfors 24 oktober 2002

Päivi Räsänen /kd
Jouko Jääskeläinen /kd
Sakari Smeds /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Leea Hiltunen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Ismo Seivästö /kd
Mauri Pekkarinen /cent
Anu Vehviläinen /cent
Hannu Aho /cent
Olavi Ala-Nissilä /cent

Sirkka-Liisa Anttila /cent
Maria Kaisa Aula /cent
Liisa Hyssälä /cent
Tytti Isohookana-Asunmaa /cent
Anneli Jäätteenmäki /cent
Timo Kalli /cent
Kyösti Karjula /cent
Tanja Karpela /cent
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Mari Kiviniemi /cent
Katri Komi /cent
Timo E. Korva /cent

Seppo Kääriäinen /cent
Seppo Lahtela /cent
Markku Laukkanen /cent
Paula Lehtomäki /cent
Johannes Leppänen /cent
Jari Leppä /cent
Mika Lintilä /cent
Eero Lämsä /cent
Hannes Manninen /cent
Tero Mölsä /cent
Petri Neittaanmäki /cent
Pekka Nousiainen /cent
Lauri Oinonen /cent
Antti Rantakangas /cent
Aulis Ranta-Muotio /cent
Juha Rehula /cent
Pauli Saapunki /cent

Mauri Salo /cent
Jukka Vihriälä /cent
Pekka Vilkuna /cent
Matti Väistö /cent
Jaana Ylä-Mononen /cent
Merikukka Forsius /gröna
Raimo Vistbacka /ps
Janina Andersson /gröna
Satu Hassi /gröna
Rauha-Maria Mertjärvi /gröna
Irina Krohn /gröna
Tuija Brax /gröna
Osmo Soininvaara /gröna
Kirsi Ojansuu /gröna
Anni Sinnemäki /gröna
Erkki Pulliainen /gröna